DOKUMENT JE ELEKTRONSKO PODPISAN!
Podpisnik: Božidar Štefan Voljč
Izdajatelj certifikata: SI-PASS-CA
Številka certifikata: 00920BC4BE000000005755F14C
Potek veljavnosti: 26. 02. 2029
Čas podpisa: 14. 11. 2025 09:52
Št. dokumenta: 0120-408/2025-2711-2

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE
Komisija Republike Slovenije za medicinsko etiko

Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 478 69 06
F: 01 251 77 55
E: gp.mz@gov.si, kme.mz@gov.si
www.mz.gov.si

Številka: 0120-408/2025-2711-2
Datum: 14. 11. 2025

Etični pomisleki ob Zakonu o pomoči pri prostovoljnem končanju življenja

Komisija Republike Slovenije za medicinsko etiko

Stališče posredovano javnosti na tiskovni konferenci predstavnikov slovenskega zdravstva, 12. 11. 2025

Po sprejemu Zakona o pomoči pri prostovoljnem končanju življenja (Zakon) v Državnem zboru, želi Komisija RS za medicinsko etiko (KME RS) v okviru svojih pristojnosti na kratko opozoriti na nekatere ključne etične izzive, ki ga po njenem mnenju spremljajo.

Zakon v slovensko zdravstvo vnaša možnost, da se življenje posameznika ob sodelovanju zdravnikov, ovrednoti s prostovoljnim končanjem oziroma s samousmrtitvijo. S tem zakonodajalec zdravstvu kot novo zdravstveno storitev nalaga dejavnost, ki ji medicinska etika - ne brez razloga – od nekdaj nasprotuje in z njo etično razceplja slovensko zdravstvo in zdravniški poklic.

Po Zakonu imajo pravico do samostojne prekinitve življenja bolniki, ki v hudih neozdravljivih bolezenskih stanjih ali okvarah zdravja neznosno trpijo in so jo še sposobni sami uresničiti. Tisti, ki tega ne zmorejo, so izvzeti, četudi bi neznosno trpeli. Navedena ozkost določila pogojuje kasnejše širitve usmrtitvenih indikacij, za kar je, s tveganjem spolzkega klanca vred, dovolj zgledov v državah, kjer so podobne zakone že sprejeli.

Samousmrtitev naj bi dokazovala svobodo razpolaganja z lastnim življenjem. Njeno uresničevanje pa v vseh fazah postopka zahteva sodelovanje zdravnikov, in končna odločitev je v pristojnosti državne komisije, ki samousmrtitev lahko tudi zavrne. Zakon s tem relativizira svoje ključno izhodišče, ki je svobodno razpolaganje z lastnim

življenjem. S predpisanim sodelovanjem zdravnikov in njihovo navzočnostjo ob samem dejanju samousmrtitve, pa zakonodajalec po mnenju KME RS, odgovornost za morebitne spodrsljaje, zlorabe in stranpoti, prelaga predvsem na ramena zdravnikov in medicinskih sester.

KME RS opozarja na določilo Zakona, da se po končani samousmrtitvi kot neposredni vzrok smrti vpiše osnovna bolezen, ne pa samostojno zaužitje smrtonosne substance. Zakonodajalec s tem izkazuje zavedanje, da bo izvajanje Zakona v slovenski družbi povečalo število samomorov, določilo pa naj bi posledice Zakona omogočilo prikazovati na drugačen, z njimi nepovezan način.

Z ozirom na pretekle zgodovinske izkušnje, se KME RS sprašuje, ali zakonodajalec tudi v demokratičnih družbah lahko s predpisovanjem storitev, ki ne sodijo med poklicna etična določila, avtokratsko posega ne le v zdravstveno, ampak v katerokoli poklicno etiko in ali naj se zdravniška etika prilagaja vsakokratni politični volji zakonodajalca?

KME RS se zaveda, da neenaka obravnava hudo bolnih povzroča veliko trpljenja in vsakršne stiske. Možnost njihovega reševanja s smrtjo pa v naglo starajoči se slovenski družbi dolgoročno usodno spreminja odnos do življenja in smrti, do starih in nebogljenih. KME RS ponavlja svoje večkrat objavljeno stališče, da naj zdravniki, zdravstvo in zdravstvena politika, ob koncu življenja z učinkovito podporo paliativni medicini, v kar največji meri omogočajo nebolečo in mirno naravno smrt.

dr. Božidar Voljč, dr. med.
predsednik KME RS